

‘Energietransitie te zeer als ruimtelijk vraagstuk gezien’

Het College van Rijksadviseurs, het adviesorgaan van het Rijk over ruimtelijke kwaliteit, bracht vorige week advies uit over de wisselwerking tussen energie-infrastructuur en ruimte. Sven Stremke, universitair hoofddocent Landschapsarchitectuur en Ruimtelijke planning bestudeert het onderwerp al jaren. ‘Het is tijd om groter te denken.’

Komt het advies niet een beetje laat?

‘In het Haagse tijdsbesef komt het stuk precies op tijd. In de praktijk zie je inderdaad dat belangrijke beslissingen over energie-infrastructuur al best ver op streek zijn. In die zin was het geen overbodige luxe geweest als dit advies een paar jaar eerder was verschenen. Het College wees er overigens al wel eerder op dat energie-infrastructuur sterk bepalend wordt voor de inrichting van Nederland, bijvoorbeeld in de uit 2019 stammende verkenning Via Parijs.’

Dat vond toen weinig weerklank?

‘In Den Haag duurde dat even, ja. Nederland heeft pas sinds kort een programma Energiehoofdstructuur (PEH). Het College heeft dit advies opgesteld op verzoek van dat programma.’

Wat vind je inhoudelijk van het rapport?

‘Ik ben een beetje verrast dat het zo technisch is. Het College noemt een aantal aanbevelingen die allemaal valide zijn: ‘hou rekening met zeespiegelstijging’; ‘formuleer een visie op de economische hoofdstructuur’; ‘zet in op een Europees en een regionaal energieysteem’.

‘Ik mis de link met onze toekomstige leefomgeving: onze landschappen, steden en dorpen. Ik mis de verbeelding’

Tegelijkertijd zijn dat behoorlijk vanzelfsprekende aanbevelingen; niet het type dat je zou verwachten van het College van Rijksadviseurs. Ik mis de link met onze toekomstige leefomgeving: onze landschappen, steden en dorpen. Ik mis de verbeelding.’

Verbeeldingskracht? Wel bij deze inzending voor een ontwerpwedstrijd voor het energielandschap van de toekomst. ♦ Illustratie Braining the Future Baumeister

Hoe bedoel je?

‘Dit stuk lijkt de ruimtelijke dimensie van de energietransitie nog sterk te willen agenderen, terwijl dat besef er allang is. Het is nu tijd groter te denken, om meer te durven dromen en nieuwe perspectieven te schetsen. Dat gezegd hebbende: ik denk wel dat het programma Energiehoofdstructuur geholpen is met dit stuk; wij zijn natuurlijk niet de doelgroep.’

Waarover zou het College moeten dromen?

‘Over hoe de energietransitie keer op keer is te gebruiken als een soort hefboom om ook andere maatschappelijke knelpunten aan te pakken – denk aan de stikstofcrisis, de verduurzaming van de landbouw of de noodzaak voor meer ecologische verbindingen tussen natuurgebieden. Gezien de titel van dit stuk *Hefboom voor een schone toekomst* ziet het College die potentie wel – maar inhoudelijk gaan de rijksadviseurs er niet op in.’

Mooie voedingsbodem voor je nieuwe boek?

‘Begin oktober brengen docent Landschapsarchitectuur Dirk Oudes, Paolo Picchi (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten) en ik inderdaad het boek *Power of Landscape* uit, dat voorbeelden belicht van hoe de energie-opgave bijdraagt aan oplossingen voor andere maatschappelijke opgaven. Als we de juiste combinaties weten te maken, brengt ook deze energietransitie enorme kansen met zich mee.’ ME